

การถ่ายทอดเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

Transfer of technology for promoting maternal and infant health in the Muslim way in
the three southern border provinces to strengthen the community

อนงค์ ภิบาล

Anong Phiban

ศศิณารณ์ โลหิตไทย

Sasinaporn Lohitthai

เรืองสิทธิ์ เนตรนวลไย

Ruangsit Netnuanyai

มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง

Thaksin University, Phatthalung Campus

E-mail: anong.p@tsu.ac.th

E-mail: Sasinaporn.l@brbu.ac.th

E-mail: netnuanyai@gmail.com

บทคัดย่อ

การถ่ายทอดเทคโนโลยีมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการจัดการความรู้จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชน และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3,4 ที่ฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 และ 2 สามารถนำผลการวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อให้การพยาบาลตรงตามวิถีวัฒนธรรม และหลักความเชื่อของศาสนา กลุ่มตัวอย่างคือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดนราธิวาส ยะลา และปัตตานี จำนวน 50 คน อสม. ในเขตพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ยะลา และปัตตานี จำนวน 50 คน อาจารย์พยาบาลสาขาการพยาบาลมารดา ทารกและการผดุงครรภ์ และนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 3 และ 4 จำนวน 200 คน หญิงตั้งครรภ์มุสลิม จำนวน 100 คนเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนตุลาคม 2561 –ช่วงเดือนมิถุนายน 2562

ผลการถ่ายทอดเทคโนโลยีพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 400 ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 70 มีอายุเฉลี่ยมากที่สุดในช่วง 31-40 ปี (ร้อยละ 50) ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยม (ร้อยละ 60.84) ส่วนความพึงพอใจในนวัตกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจด้านรูปแบบและประโยชน์ของคู่มือเมื่อพิจารณารายข้ออยู่ในระดับมากได้แก่ รูปแบบ และสีของตัวอักษรเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สวยงามมีความชัดเจนของภาพหรือตัวอักษรอยู่ในระดับมากมีความทันสมัย มีความคิดสร้างสรรค์และเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ขนาดตัวอักษรบรรยายประกอบเนื้อหาอ่านง่ายอยู่ในระดับมาก ภาพประกอบมีเทคนิคทางศิลปะและสื่อความหมายได้ดีอยู่ในระดับมาก การดำเนินเรื่องเป็นไปอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับมาก ระยะเวลาเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การใช้ภาษาถูกต้องอยู่ในระดับมากความสะดวกสบายในการใช้อยู่ในระดับมาก มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งานอยู่ในระดับมาก

ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม ได้ประเด็นในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนที่ได้จากการทำวิจัยและได้กิจกรรมเพิ่มเติมในหลักสูตรจากการถ่ายทอดเทคโนโลยี ที่มีกิจกรรมที่สอดคล้องบริบทประเพณีวัฒนธรรมและมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล พร้อมทั้งมีการติดตามประเมินผล ความรู้และทักษะ จากการสังเกต การใช้แบบทดสอบ และการสาธิตย้อนกลับ การประเมินจากการสะท้อนคิดของผู้เข้ารับการอบรม

ข้อเสนอแนะครั้งต่อไป คือ 1.เพิ่มกิจกรรมที่หลากหลาย และ เพิ่มระยะเวลาในภาคปฏิบัติที่ร่วมทำกิจกรรมกับทุกภาคส่วน 2. ให้ปราชญ์ชาวบ้านมาเป็นวิทยากรร่วม 3. สถานที่ในการจัดกิจกรรม ควรมีสสิ่ง อุปกรณ์ประกอบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

คำสำคัญ : การถ่ายทอดเทคโนโลยี, การส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิม, สามจังหวัดชายแดนใต้, ความเข้มแข็งของชุมชน

Abstract

The purpose of the technology transfer is to manage knowledge from research related to the technology transfer of maternal and infant health promotion in the Muslim way in the three southern border provinces to strengthen the community. This is so that public health officers, village health volunteers in the community, and 3rd and 4th year nursing students who are practicing in the practice courses of maternal, infant, and midwifery nursing 1 and 2 can use the research results on maternal and infant health promotion in the Muslim way in the three southern border provinces to strengthen the community so that nursing is in line with the cultural way and religious beliefs. The sample group is 50 public health officers working at sub-district health promotion hospitals in Narathiwat, Yala, and Pattani provinces, 50 village health volunteers in Narathiwat, Yala, and Pattani provinces, 200 nursing lecturers in the field of maternal, infant, and midwifery nursing, and 200 3rd and 4th year nursing students, and 100 pregnant Muslim women. Data were collected during the months of October 2018–June 2019.

The results of the technology transfer found that The sample group studied consisted of 400 people, mostly female, 70 percent with an average age of 31-40 years (50 percent). The education level was mostly secondary (60.84 percent). As for the satisfaction level of innovation in transferring technology to promote maternal and infant health in the Muslim way in the three southern border provinces to strengthen the community, the average satisfaction level of the manual format and benefits when considering each item was at a high level, including the format and color of the letters were very appropriate, beautiful, clear images or letters were very modern, creative and appropriate, the font size was very interesting, the illustrations had artistic techniques and communicated the meaning very well, the story was very continuous, the time was very appropriate, the language was correct, the convenience of use was very convenient, and it was very useful to users.

The results of in-depth interviews and group discussions revealed issues in transferring technology to promote maternal and infant health in the Muslim way in the three southern border provinces to

strengthen the community from the research and additional activities in the curriculum from technology transfer that had activities that were consistent with the context of tradition and culture and were effective and efficient. There was also follow-up and evaluation of knowledge and skills from observation, use of tests and retrospective demonstrations, and evaluation from the reflections of the trainees.

The next suggestion is: 1. Increase the variety of activities and increase the time in the practical section that participates in activities with all sectors. 2. Inviting local scholars to be co-lecturers. 3. The venue for organizing activities should have equipment for exchanging knowledge.

Keywords: Technology transfer, Promoting maternal and infant health in the Muslim way, Three southern border provinces, Community strength

บทนำ

การตั้งครรภ์และการคลอดเป็นภาวะวิกฤติที่เกิดขึ้นตามภาวะและสถานการณ์ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งทางด้านร่างกายจิตใจอารมณ์และสังคม ก่อให้เกิดความวิตกกังวลและหวาดกลัวเช่นกลัวความเจ็บปวดกลัวความพิการของบุตรกลัวตนเองและบุตรได้รับอันตรายหรือเสียชีวิตแต่จากการศึกษายังพบว่าผู้คลอดมุสลิมในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ยังนิยมฝากครรภ์และคลอดกับผดุงครรภ์โบราณ เนื่องจากความเชื่อ ความศรัทธาในการฝากครรภ์และคลอดกับผดุงครรภ์โบราณ รวมทั้งความไม่เข้าใจระหว่างผู้คลอด ครอบครัว กับทีมสุขภาพมีผลทำให้ผู้ตั้งครรภ์ และผู้คลอดไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการการดูแลทางด้านจิตวิญญาณ หรือไม่ได้การส่งเสริมตามคุณค่าความเชื่อของตนเองจึงนิยมฝากครรภ์ และคลอดกับผดุงครรภ์โบราณ บางครั้งอาจเกิดอันตรายต่อผู้ตั้งครรภ์ ผู้คลอด และทารกในครรภ์ถึงขั้นเสียชีวิตได้ดังนั้นในการดูแลผู้ตั้งครรภ์ ผู้คลอด และทารก บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการดูแลคือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชน และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3,4 ที่ฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 และ 2 จึงจำเป็นต้องมีความเข้าใจพื้นฐานวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เพื่อให้สามารถเข้าใจ และตอบสนองความต้องการการดูแลทางด้านจิตวิญญาณในการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมได้ กล่าวหาว่าหากบุคคลที่จะดูแลมีความเข้าใจในการดูแลด้านจิตวิญญาณโดยให้ความสนใจ พุดคุย สังเกตความต้องการของผู้ตั้งครรภ์ ผู้คลอด และให้ความช่วยเหลือ โดยไม่ละเลยในความศรัทธา ความเชื่อในศาสนา บุคคล หรือสิ่งของ ฯลฯจะทำให้สามารถดูแลผู้คลอดได้ครอบคลุมถึงมิติจิตวิญญาณและทำให้ลูกเกิดรอดแม่ปลอดภัย

ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงนำการถ่ายทอดเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนนี้ ไปประสานเพื่อใช้กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข, อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ เพื่อสร้างความร่วมมือและเสนอกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย “การจัดการความรู้การวิจัยเพื่อการใช้ประโยชน์ด้านความมั่นคง”

วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตสตรี เพื่อเป้าหมาย “ลูกเกิดรอดแม่ปลอดภัย”

2.2 เพื่อให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชน และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3,4 ที่ฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 และ 2 สามารถนำผลการวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อให้การพยาบาลตรง

ตามวิถีวัฒนธรรม และหลักความเชื่อของศาสนา ส่งผลการสมานฉันท์และความสันติสุขในพื้นที่ห้าจังหวัดชายแดนใต้ ร่วมกับศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้(ศอบต.)ต่อไป

2.3 เพื่อได้รูปแบบเทคโนโลยีและได้หนังสือการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้ได้จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาล อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีองค์ความรู้และเข้าใจถึงวิธีการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้ ตลอดจนสามารถให้การส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้ได้อย่างเป็นองค์รวมสอดคล้องกับความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรมในแต่ละท้องที่รวมทั้งเห็นความสำคัญ และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมของผู้รับบริการในวิถีมุสลิมและสามารถใช้แนวทางการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ผลกระทบ (Impact) ที่จะเกิดขึ้น

1. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้มีองค์ความรู้ในการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ทำให้ลูกเกิดรอดแม่ปลอดภัย
2. ประชาชน (อาสาสมัครสาธารณสุข) มีส่วนร่วมในการดูแลและจัดการสุขภาพของประชาชน ในพื้นที่ได้ด้วยตนเอง
3. เป็นการพัฒนาศักยภาพผู้สังคัมแห่งการเรียนรู้
4. นักศึกษาพยาบาล ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการดูแลสุขภาพประชาชนในอนาคต ให้ทราบถึงปัญหา แนวทางการจัดการ
5. ลูกเกิดรอดแม่ปลอดภัยในสามจังหวัดชายแดนใต้

การดำเนินงานแต่ละขั้นตอน

ระยะที่ 1 การเตรียมเนื้อหา พื้นที่ และ ลงไปเก็บข้อมูลการประชุมกลุ่มนวัตกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

1) แผนงานถ่ายทอดเทคโนโลยี

(1) **การถ่ายทอดเทคโนโลยี** : กระบวนการที่นำเอาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับ เกิดขึ้นที่ จังหวัดนราธิวาสโดยการนำไปทดลองใช้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านปรากฏว่าการใช้การถ่ายทอดเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยการถ่ายทอดเทคโนโลยี ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ดังนี้

(1.1) องค์ความรู้หรือประสบการณ์ความเชี่ยวชาญต่างๆ ที่เกิดจากการวิจัยและพัฒนา โดยผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ

(1.2) วิธีการถ่ายทอดเทคโนโลยีมี ข้อมูล คำแนะนำต่างๆ ที่ช่วยในการใช้องค์ความรู้นวัตกรรม (มีวิดีโอเอกสาร คู่มือ มีการสาธิต ฝึกปฏิบัติ)

(1.3) กลุ่มเป้าหมายเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ประชาชน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและ นักศึกษาพยาบาลมี การนำองค์ความรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์

(2) **วิธีการการถ่ายทอดเทคโนโลยี** การส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อให้ผู้รับได้เรียนรู้เทคโนโลยีและนำไปใช้ได้จริง ต้องประกอบด้วย

(2.1) การฝึกอบรมจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้และทักษะนวัตกรรมในเนื้อหาที่ถ่ายทอดองค์ความรู้การถ่ายทอดเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน (บทที่ 1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องของหญิงตั้งครรภ์ที่ตัดสินใจคลอดกับแพทย์แผนปัจจุบันหรือแพทย์แผนโบราณ

(บทที่ 2) การส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในระยะตั้งครรภ์ ในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้

(บทที่ 3) การส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในระยะคลอด ในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้

(บทที่ 4) การส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในระยะหลังคลอด ในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้

(บทที่ 5) บทสรุป

(2.2) มอบเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี (เช่น การออกแบบและวิธีการประกอบผลิตภัณฑ์ ข้อกำหนดทางเทคนิค รายการวัสดุต่างๆ ที่ใช้ทำผลิตภัณฑ์ การควบคุมคุณภาพ สูตรและผังกระบวนการผลิต คู่มือการปฏิบัติงาน คู่มือบำรุงรักษา ฯลฯ

(2.3) หลังอบรมเชิงปฏิบัติการ 15 วันมีการให้คำปรึกษาเพิ่มเติม / ความช่วยเหลือทางเทคนิค ภายหลังการถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อให้มีความรู้และทักษะ

(3) ผู้ถ่ายทอดเทคโนโลยีมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องที่จะถ่ายทอดมากกว่า 10 ปี

(4) เทคโนโลยี

(4.1) นวัตกรรมที่เป็นหนังสือ แอนิเมชันการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

(4.2) นวัตกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารก ในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนมีความพร้อมและสามารถใช้งานได้จริง

(4.3) มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมของกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับเทคโนโลยีนวัตกรรม

(5) กลุ่มเทคโนโลยีที่ให้การสนับสนุนแสดงให้เห็นว่าเทคโนโลยีที่นำไปถ่ายทอดฯ มีความเหมาะสม กลุ่มเป้าหมายมีขีดความสามารถในการรับและนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

กลุ่มเทคโนโลยี	การพิจารณาความเหมาะสม
❶ เทคโนโลยีด้านการแพทย์และสุขภาพ การถ่ายทอดเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิม ในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	◆ เป็นเทคโนโลยีราคาไม่แพง ผู้รับเทคโนโลยี สามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง ดูแลและบำรุงรักษาให้ใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง ◆ มีคุณภาพมาตรฐาน มีรูปแบบเหมาะสมต่อการใช้งานในยุคสมัยปัจจุบัน ◆ ลดค่าใช้จ่ายจากภาวะสุขภาพ จากค่าจ้างบุคลากรสาธารณสุข ◆ กลุ่มเป้าหมายมีคุณภาพชีวิตที่ดี ◆ ได้ผลิตนวัตกรรมใหม่ที่ใช้งานได้จริงและสอดคล้องกับบริบทประเพณี วัฒนธรรม

ระยะที่ 2 การลงไปประชุมเชิงปฏิบัติการและการติดตามเยี่ยม นวัตกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพ
มารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ระยะที่ 3 ติดตามพฤติกรรมทุกกลุ่มเป้าหมายในการประเมินความรู้และทักษะเบื้องต้นในการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการใช้
นวัตกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความ
เข้มแข็งของชุมชน

ระยะที่ 4 ประชุม Focus group กับกลุ่มเป้าหมายและบุคลากรด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาการนำแนวปฏิบัติ
การจัดอบรมเชิงจากงานวิจัยมาใช้จริงโดยสามารถข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เข้าร่วมประชุม นวัตกรรมการถ่ายทอด
เทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ดัง
ตาราง ต่อไปนี้

ตารางที่1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (n = 400)

ข้อมูลบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	120	30
หญิง	280	70
สถานภาพ		
โสด	20	5
คู่	380	95
หย่าร้าง/หม้าย	0	0
อายุ		
21-30	112	28
31-40	200	50
41-50	88	22
วุฒิการศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	11	2.75
มัธยมศึกษา	312	60.84
ปริญญาตรี	77	19.25

ตารางที่ 2 สรุปแสดงร้อยละระดับความพึงพอใจนวัตกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกใน
วิถีสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนด้านเนื้อหา (รายข้อ) (N = 400)

ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1 เนื้อหาที่น่าสนใจและเหมาะสม	0	0	32.25 (129คน)	63.25 (253คน)	4.5 (18คน)
2 มีความหลากหลายด้านมิติจิต วิญญาณ	0	0	45 (180 คน)	30 (120 คน)	25 (100คน)
3 เนื้อหาที่มีความชัดเจนครอบคลุมและ เข้าใจง่าย	0	0	27 (108 คน)	35.5 (142คน)	37.5 (150คน)
4 ปริมาณของเนื้อหาที่มีความเหมาะสม	0	0	39.5 (158 คน)	30 (120 คน)	30.5 (122คน)
5 เนื้อหาที่สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์	0	0	6.5 (26คน)	28.75 (115คน)	64.75 (259คน)
6 สามารถนำความรู้จากคู่มือไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	0	0	17.25 (69 คน)	69.5 (278 คน)	13.25 (53 คน)
7 เนื้อหาที่สอดคล้องกับการ ดำเนินชีวิต	0	0	0.75 (3 คน)	26.25 (105 คน)	73 (292 คน)

ตารางที่ 3 สรุปแสดงระดับความพึงพอใจในวัดกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิม
ในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ในด้านรูปแบบและประโยชน์ (รายชื่อ)

ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ (ร้อยละ)				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1 รูปแบบ และสีของ ตัวอักษรเหมาะสมสวยงาม	0	0	17.5 (70 คน)	82.5 (330 คน)	0
2 มีความชัดเจนของภาพ หรือตัวอักษร	0	0	7 (28 คน)	67.25 (269คน)	31 (124 คน)
3 มีความทันสมัย มีความคิด สร้างสรรค์และเหมาะสม	0	0	12 (48คน)	74 (296คน)	14 (56คน)
4 ขนาดตัวอักษรบรรยาย ประกอบเนื้อหาที่น่าสนใจ	0	0	3.75 (15 คน)	72.5 (291คน)	23.5 (94 คน)
5 ภาพประกอบมีเทคนิค ทางศิลปะและสื่อ ความหมายได้ดี	0	0	10 (40 คน)	55 (220 คน)	35 (140 คน)
6 การดำเนินเรื่องเป็นไป อย่างต่อเนื่อง	0	0	6.25 (25 คน)	64.75 (259 คน)	29 (116 คน)
7 ระยะเวลาที่มีความ เหมาะสม	0	0	2.5 (10 คน)	65 (260 คน)	32.5 (130 คน)

8 การใช้ภาษาถูกต้องเหมาะสม	0	0	3.5 (14 คน)	93 (372 คน)	3.5 (14 คน)
9 ความสะดวกสบายในการใช้	0	0	5.25 (21 คน)	66.5 (266 คน)	28.25 (113 คน)
10 มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งาน	0	0	3 (12 คน)	65 (260 คน)	32 (128คน)

อภิปรายผล

ความพึงพอใจ นวัตกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจด้านเนื้อหาเมื่อพิจารณารายชื่ออยู่ในระดับมาก ได้แก่ เนื้อหาที่มีความน่าสนใจและเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีความหลากหลายด้านมิติจิตวิญญาณอยู่ในระดับปานกลาง เนื้อหาที่มีความชัดเจนครอบคลุมและเข้าใจง่ายอยู่ในระดับมาก ปริมาณของเนื้อหาที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมาก สามารถนำความรู้นวัตกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อยู่ในระดับมาก เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับมากที่สุด

ความพึงพอใจนวัตกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจด้านรูปแบบและประโยชน์ของคู่มือเมื่อพิจารณารายชื่ออยู่ในระดับมากได้แก่ รูปแบบ และสีของตัวอักษรเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สวยงามมีความชัดเจนของภาพหรือตัวอักษรอยู่ในระดับมากมีความทันสมัย มีความคิดสร้างสรรค์และเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ขนาดตัวอักษรบรรยายประกอบเนื้อหาที่น่าสนใจอยู่ในระดับมาก ภาพประกอบมีเทคนิคทางศิลปะและสื่อความหมายได้ดีอยู่ในระดับมาก การดำเนินเรื่องเป็นไปอย่างต่อเนื่องอยู่ในระดับมาก ระยะเวลาที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก การใช้ภาษาถูกต้องอยู่ในระดับมาก ความสะดวกสบายในการใช้อยู่ในระดับมาก มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งานอยู่ในระดับมาก

การสะท้อนคิด ของผู้เข้าอบรม

1. ด้านความรู้และปฏิบัติการการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิม นักศึกษาและผู้เข้าอบรมสะท้อนได้เรียนรู้กระบวนการในการดูแลผู้สูงอายุแบบองค์รวมสอดคล้องบริบทประเพณีวัฒนธรรมดังกล่าว “ได้เรียนรู้จากองค์ความรู้ที่แท้จริงจากคู่มือการถ่ายทอดเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน”
2. ด้านการพัฒนาด้านการดูแลท่ามกลางความหลากหลายวัฒนธรรม (service mind) ผู้เข้าอบรมสะท้อนว่า “ได้เรียนรู้จากองค์ความรู้ที่แท้จริงเกี่ยวกับการดูแลด้านมิติจิตวิญญาณและการดูแลความหลากหลายวัฒนธรรม มีกิจกรรมที่สอดคล้องบริบทชุมชน”

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการดำเนินงาน

การศึกษารั้วนี้เป็นการจัดการความรู้จากการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในชุมชน และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3,4 ที่ฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติการ

พยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 และ 2 สามารถนำผลการวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อให้การพยาบาลตรงตามวิถีวัฒนธรรม และหลักความเชื่อของศาสนา

ข้อเสนอแนะครั้งต่อไป

1. เพิ่มกิจกรรมที่หลากหลาย และ เพิ่มระยะเวลาในภาคปฏิบัติที่ร่วมทำกิจกรรมกับทุกภาคส่วน
2. ให้ปราชญ์ชาวบ้านมาเป็นวิทยากรร่วม
3. สถานที่ในการจัดกิจกรรม ควรมีสิ่ง อุปกรณ์ประกอบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การนำเสนอองค์ความรู้/เทคโนโลยีที่ได้จัดการองค์ความรู้และนำมาขยายผลการใช้ประโยชน์ในครั้งนี้

1. นำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนในนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3,4 ที่ฝึกปฏิบัติงานในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลมารดา ทารก และการผดุงครรภ์ 1 และ 2
2. นำมาประยุกต์ใช้ในการให้ความรู้กับการใช้ นวัตกรรมการถ่ายทอดเทคโนโลยีการส่งเสริมสุขภาพมารดาทารกในวิถีมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนใต้เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
3. สร้างเครือข่ายและหุ้นส่วน

เอกสารอ้างอิง

- กัญจน์ พลอินทร์.(2542). การพยาบาลผู้รับบริการทางสูติศาสตร์หัตถการในระยะคลอด.สงขลา: คณะพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ชนิษฐาอารยภิญโญและนิทรารักษ์. (2540). กระบวนการคลอด. ในอุกฤษณ์มีลันทางกูร (บรรณาธิการ), การพยาบาลสูติศาสตร์.(พิมพ์ครั้งที่ 3,หน้า 214-248). กรุงเทพมหานคร” บริษัทยุทธินทร์การพิมพ์ จำกัด.
- คณะกรรมการอิสลาม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. มุสลิมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก<http://www.muslimyudya.com/data-5280/>.(วันที่สืบค้นข้อมูล: 4 สิงหาคม 2554).
- จินตนา หาญพัฒนกุล.(2548). การใช้ภูมิปัญญาพื้นบ้านเพื่อสร้างเสริมสุขภาพในระยะตั้งครรภ์: กรณีศึกษาสตรีไทยมุสลิมในภาคใต้.(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก http://soreda.oas.psu.ac.th/show_detail.php?research_id=333 (วันที่สืบค้นข้อมูล: 30 กรกฎาคม 2554).
- ฐิติพรอิงคาวรวงศ์.(2540). อันตรายในระยะคลอด:การประเมินและการพยาบาล.สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ดารณี อ่อนชมจันทร์. (2545). ผดุงครรภ์โบราณกับการดูแลแม่และเด็ก ชาวไทยมุสลิมใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้, จาก กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. (ออนไลน์). เข้าถึงได้

จากhttp://www.dtam.moph.go.th/indigenousthai/downloads/mch_system.doc (วันที่สืบค้นข้อมูล 31 กรกฎาคม 2554).

- ทัศนาศา. (2534). มโนคติของจิตวิญญาณการพยาบาล. ใน อรุณรัตน์ วีระฉัตร (บรรณาธิการ), *การพยาบาลในมิติจิตวิญญาณ* (หน้า 21-29). กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์.
- นราธิวาส. (2554). *เทศกาล ประเพณีสำคัญและการละเล่นพื้นเมืองของจังหวัดนราธิวาส*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://www.pocnara.go.th/narathiwat/provnara/nara/nara8.1.htm>. (วันที่สืบค้นข้อมูล: 4 สิงหาคม 2554).
- บุปผาชอบใจ. (2536). *ความต้องการด้านจิตวิญญาณของผู้สูงอายุที่ป่วยด้วยโรคมะเร็งระยะที่ 3-4*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ประมุลอุทัยพันธ์. (2532). *ฝากไว้ที่ปัดตานี*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มิตรสยาม. ผอบโปชะกฤษณะ. (2542). *สมุนไพรรักษาโรค*. กรุงเทพมหานคร: จักรานุกูลการพิมพ์.
- พรทิพย์อารีย์กุล. (2539). *คู่มือสูติศาสตร์การพยาบาลมารดาในระยะคลอดหลังคลอดและทารกแรกเกิด*. สงขลา: คณะพยาบาลศาสตรมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พนัสนิพนธ์การโร. (2542). *ประสบการณ์การดูแลตนเองของหญิงมีครรภ์มุสลิมที่ไม่ฝากครรภ์*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการพยาบาลอนามัยชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. สงขลา.
- พริยาสุภศรี. (2540). *การพยาบาลในระยะคลอด: การพยาบาลผู้รับบริการในระยะคลอดตามกระบวนการพยาบาลที่ใช้แบบแผนสุขภาพเก็บข้อมูล*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- วงรัตน์ใสสุข. (2544). *ความต้องการทางจิตวิญญาณและการปฏิบัติเพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านจิตวิญญาณของญาติผู้ป่วยวิกฤต*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการพยาบาลผู้ใหญ่บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- วรลักษณ์สมบูรณ์พร. (2542). *การเจ็บครรภ์และการคลอดปกติ*. ใน กนกสัจ, ถวัลย์วงศ์รัตน์- สิริ, วิฑูรย์ ประเสริฐเจริญสุขและโกวิทคำพิทักษ์ (บรรณาธิการ). *สูติศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2, หน้า 63-115). ขอนแก่น: ห้างหุ้นส่วนจำกัดพี.บี. ฟอเรนบูคส์เซ็นเตอร์.
- ศรีสมรเบญจอาหลี. (2538). *การพัฒนาคุณภาพชีวิตในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามกลยุทธ์ “ศาสนานำการสาธารณสุข”* ยะลา: ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 12.
- สุเทพอภัยจิตร. (2541). *ศิลปะการนวด: แก้วปวดเมื่อยแก้ขัดยอกสำหรับผู้คนและผู้รับนวด*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดีจำกัด.
- อนงค์ ภิบาลและคณะ. (2554). *ประสบการณ์ในการดูแลมารดาทารกในวิถีมุสลิมใน สามจังหวัด ชายแดนใต้*. มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์.

- อารีรัตน์สิริวิชชัย.(2542). ประสบการณ์การดูแลตนเองหลังคลอดของหญิงมุสลิมที่คลอดกับผดุงครรภ์
โบราณ. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการพยาบาลอนามัยชุมชน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์,สงขลา.
- อิสมาแออาลีและคณะ.(2535). *ครอบครัวมุสลิม*.ปัตตานี:วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.
- อุไร หัตถกิจ และอนงค์ ภิบาล.(2552). ความต้องการการดูแลทางด้านจิตวิญญาณและการได้รับการพยาบาล
ที่ตอบสนองความต้องการทางด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยไทยมุสลิมระยะสุดท้ายขณะเข้ารับการ
รักษาในโรงพยาบาล. เข้าได้จาก
<http://kb.psu.ac.th/psukb/bitstream/2010/5975/1/322159.pdf>. (วันที่สืบค้นข้อมูล: 4
สิงหาคม 2554).
- Highfield, M. F., & Cason. V. B. (1983) Spiritual needs of patients: Are they recognized.
Cancer Nursing, 5(7), 187-192.
- Mckiney, E.S.,et al.(2000). *Maternity*. St. Louis: Mosby-Year Book, Inc.
- Sherwen, L.N.,Scoloveno,M.A.,&Weingarten,C.T.(1995).*Nursing care of the childbearing
family*. (2nded.). Norwalk:Appleton&Lande.<http://www.panyathai.or.th>. (วันที่สืบค้น
ข้อมูล: 30 กรกฎาคม 2554).